

NIVELL	1r	ETAPA	Batx	CURS	2025-26
ÀMBIT	Llengües				
ÀREA/MATÈRIA	Literatura universal				
DEPARTAMENT O EQUIP DE NIVELL	Llengües				
PROFESSOR/MESTRE	Almodis Peguera				

1. COMPETÈNCIES CLAU I COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Les competències se seleccionen tenint en compte els aprenentatges que l'alumnat ha d'assolir progressivament al llarg del curs i que són susceptibles de ser avaluats. Amb la realització de l'àrea o matèria s'afavoreix l'assoliment de les competències de final d'etapa següents:

Competències clau

C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
Competència en comunicació lingüística	Competència plurilingüe	Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria	Competència digital	Competència personal, social i d'aprendre a aprendre	Competència ciutadana	Competència emprenedora	Competència en consciència i expressió culturals
X	X		X	X	X		X

Competències específiques

- Competència 1:

Llegir, interpretar i valorar clàssics de la literatura universal atenent tant les relacions internes dels elements constitutius del **gènere** i les seves **funcions** en les obres, com les relacions externes de les obres amb el seu **context** de producció i la seva inscripció en la tradició cultural, per eixamplar les possibilitats de gaudi de la literatura.

- Competència 2:

Llegir de manera autònoma clàssics de la literatura universal com a font de plaer i coneixement, **compartir** experiències de lectura i crear textos d'intenció literària, per construir la pròpia identitat lectora, gaudir de la dimensió social de la lectura i estimular la creació literària i artística.

- Competència 3:

Establir vincles entre obres de **diferents èpoques**, contextos, gèneres i llenguatges artístics, reconeixent semblances i diferències en funció dels respectius contextos de producció i de la interrelació entre literatura i societat, per constatar l'existència d'**universals temàtics** i de vies formals recurrents al llarg de la història de la cultura.

- Competència 4:

Consolidar un marc de referències compartides a partir del coneixement d'alguns trets dels principals **moviments** estètics i d'algunes de les obres literàries més rellevants del patrimoni universal per construir un **mapa cultural** en el qual inscriure les experiències literàries i culturals personals.

- Competència 5:

Participar en la construcció d'un cànon literari universal que integri la perspectiva d'experiència de les **dones** mitjançant la lectura d'obres d'escriptores i que superi els marcs de la cultura occidental per desenvolupar el pensament crític pel que fa a la construcció discursiva del món i els seus imaginaris.

2. SABERS

Amb la realització d'aquesta àrea o matèria es tractaran els continguts clau següents:

Bloc de contingut 1

Construcció guiada i compartida de la interpretació d'alguns clàssics de la literatura universal inscrits en itineraris temàtics que estableixin relacions intertextuals entre obres i fragments de diferents gèneres, èpoques, contextos culturals i codis artístics, com també amb els seus respectius contextos de producció, d'acord amb els eixos i les estratègies següents:

Temes i formes de la literatura universal:

- Dir el jo. Anàlisi, contrast i valoració de textos i obres literaris en què s'expressi el jo a partir de la poesia lírica, la literatura testimonial i biogràfica (diaris, cartes, memòries, autobiografies, autoficció, etc.) i la narrativa existencial, sobretot dels personatges en crisi.
- Dialogar amb els altres. Anàlisi, contrast i valoració de textos i obres literaris en què s'expressi la relació amb els altres, davant la llei o el destí (la tragèdia), les convencions socials (el drama) i l'humor crític versus l'humor complaent (la comèdia).
- Imaginar el món, observar el món, actuar en el món. Anàlisi, contrast i valoració de textos i obres literaris en què s'expressi la relació amb els altres centrats a imaginar el món, observar-lo i actuar-hi, mitjançant la narrativa de mons imaginats (mites i narrativa): mitologies; herois i heroïnes; viatges imaginaris; espais i criatures fantàstiques; utopies, distòpies, ciència-ficció. També mitjançant els mons observats (conte i novel·la): Bildungsroman o novel·la de formació; espais privats, espais públics: afectes íntims i llaços socials; desigualtats, discriminació, violències; guerra i revolució; migracions i identitats culturals; colonialisme i emancipació. I els mons d'evasió (relat breu i novel·la de gènere): la literatura d'aventures i la novel·la policíaca; la literatura de terror. Finalment, mitjançant l'art com a compromís (l'assaig): la literatura d'idees.
- Indagació sobre l'ésser humà, els animals i la naturalesa a partir de les emocions que generen (admiració, esglai i denúncia) i del gènere en què apareixen (poesia, narrativa i assaig).
- Creació de textos d'intenció literària a partir de les obres llegides.

Bloc de contingut 2

Ús d'estratègies d'anàlisi, interpretació, recreació i valoració crítica per a la lectura compartida dels aspectes següents:

- Construcció compartida de la interpretació de les obres a través de discussions o converses literàries.
- Anàlisi dels elements constitutius del gènere literari i de la relació amb el sentit de l'obra, amb especial atenció als efectes en la recepció dels seus recursos expressius.
- Utilització de la informació sociohistòrica, cultural i artística necessària per interpretar les obres i comprendre el lloc que ocupen en la tradició literària.
- Establiment d'enllaços intertextuals entre obres i altres manifestacions artístiques segons temes, tòpics, estructures i llenguatges, tenint en compte els elements de continuïtat i ruptura.
- Indagació entorn del funcionament de la literatura com a artefacte ideològic determinant en la construcció dels imaginaris socials, fent especial èmfasi en la perspectiva de gènere.
- Expressió argumentada de la interpretació dels textos, integrant els diferents aspectes

analitzats i atenent els seus valors culturals, ètics i estètics.

- Lectura expressiva, dramatització i recitació de textos literaris atenent els processos de comprensió i d'oralització implicats.

Bloc de contingut 3

Lectura autònoma d'obres rellevants del patrimoni universal desenvolupant les estratègies següents:

- Selecció de les obres de manera autònoma i amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
- Participació en converses literàries i en intercanvis de recomanacions lectores en contextos presencial i digital.
- Utilització autònoma i freqüent de biblioteques. Accés a altres experiències culturals.
- Expressió argumentada dels gustos lectors personals, tot atenent la diversificació del corpus llegit.
- Expressió de l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i atenent aspectes temàtics, de gènere i subgènere, elements de l'estructura i de l'estil, i valors ètics i estètics de les obres.
- Mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
- Recomanació de les lectures en suports variats atenent aspectes temàtics, formals i intertextuals.

Bloc de contingut 4

3. SEQÜENCIACIÓ ANUAL I TEMPORALITZACIÓ

Previsió del temps de durada de cadascuna de les unitats d'aprenentatge o projectes que es desenvoluparan al llarg del curs.

UD	Títol de la unitat d'aprenentatge o projecte	Durada en hores
TRIMESTRE 1		
1	Don Quijote.. La novel·la. Antologia de la poesia universal (poesies clàssiques)	17
2	Gènesi. Literatures clàssiques 1. Antígona. El teatre. Literatures clàssiques	17
TRIMESTRE 2		
3	Crónica de una muerte anunciada. Joseph Bédier, El romanç de Tristany i Isolda (Fragments) Literatura medieval. Antologia de la poesia universal (poesies medievals)	17
4	William Shakespeare, Otel·lo. Literatura moderna Literatura medieval. Antologia de la poesia universal (poesies modernes)	17
TRIMESTRE 3		
5	Emily Brontë, Cims borrascosos. Segle XIX. Antologia de la poesia universal (poesies del segle XIX)	17
6	Franz Kafka, La metamorfosi. Segle XX. Antologia de la poesia universal (poesies del segle XX)	15
TOTALS		100

4. CONNEXIONS AMB ALTRES ÀREES O MATÈRIES

Incloure altres àrees o matèries amb les que es comparteixin continguts i s'evidenciï la transferència dels aprenentatges a d'altres contextos i situacions.

Literatura castellana. Literatura catalana

- Les competències, sabers i criteris d'avaluació de les literatures són comuns.
- Llengua i literatura
- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals.
- Llatí. Grec
- Foment de la lectura d'obres literàries senceres o de fragments extensos, si es tracta d'obres gaire llargues.
- Món clàssic.
- Context clàssic de les obres literàries. Tòpics i temes clàssics.
- Història de l'art. Història de la música i la dansa. Arts escèniques
- Anàlisi i interpretació de les obres d'art dins el seu context i establiment de relacions entre els moviments estètics i literaris i l'evolució artística.
- Context històric dels moviments estètics i literaris d'època contemporània.
- Relacions entre diferents llenguatges expressius.
- Filosofia i ciutadania. Història de la filosofia
- Relació lingüística i simbòlica dels individus i les societats amb el seu entorn i context històric.
- Valoració de la incidència dels corrents filosòfics en l'evolució artística i literària.

5. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES GENERALS

Descriure les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar o s'han utilitzat al llarg del curs (estudi de casos, classes magistrals, simulacions, dilemes morals, dramatitzacions, seminaris, treball per projectes, pràctiques de laboratori, grups d'investigació, webquest, treball cooperatiu, etc.):

6. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT GENERALS

L'alumnat amb necessitats educatives especials són atesos seguint les indicacions que es descriuen a les seves fitxes individuals d'atenció a la diversitat. Les estratègies més habituals que s'apliquen com a mesures d'atenció a la diversitat són:

Més temps per realitzar les proves.
Alternar proves escrites i orals.
Suport oral a les proves escrites: per part del professorat llegir en veu alta les instruccions específiques de cada prova i assegurar-se que s'entenen els enunciats.
En els exàmens escrits cal presentar les preguntes per escrit (no dictades).
No fer copiar els enunciats dels exercicis massa llargs.
Reduir-li activitats repetitives. Menys quantitat per focalitzar l'atenció i perquè tingui temps de repassar.
Assegurar-nos que ha comprès els enunciats abans de fer l'exercici.
Reforç positiu.
Recomanar la presa d'apunts esquemàtics i l'ús complementari d'apunts d'altres companys.
Presentar els continguts curriculars amb suports variats: visuals i/o auditius (esquemes, mapes conceptuals, PPT, documentals, pissarra digital...)
Presentació de treballs fets amb ajuda de l'ordinador
Donar més temps perquè pugui realitzar les tasques encomanades i les pugui revisar.
Disposar de materials de consulta que li facilitin el treball en aquells aprenentatges on té més dificultats.
Facilitar els esquemes plens o la teoria que ha d'estudiar.
Proposar-li material alternatiu per aprendre millor.
Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.
Evitar comentaris com: ha de millorar el seu nivell de lectura, cal que s'esforci a millorar la seva ortografia...
Mantenir rutines.
Ajudar-lo a ordenar i organitzar el seu espai de treball i els seus materials (agenda, carpeta...).
Establir contacte ocular. Proximitat de l'alumne i el professor.

Allunyar-lo de llocs on hi hagi estímuls distractors (intentar evitar finestres, companys moguts...).
Fer-li participar a l'aula.
Supervisió constant de totes les tasques que creiem importants
Donar les instruccions d'una en una.
Proporcionar-li petits descansos. Permetre-li pauses en les tasques llargues.
Fracccionar-li les feines llargues.
Especificar al butlletí de notes que s'ha realitzat una adaptació metodològica.
Evitar comentar com: ha d'estar més atent a classe, cal que s'esforci a millorar la seva actitud o el seu comportament.

7. CRITERIS D'AVUACIÓ

En finalitzar el curs, sabrem que cada alumne ha adquirit els aprenentatges previstos si és capaç de...

1.1 Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el context sociohistòric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

2.1 Elaborar una interpretació personal a partir de la lectura autònoma d'obres rellevants de la literatura universal, atenent aspectes temàtics, de gènere i subgènere, elements de l'estructura i l'estil, i valors ètics i estètics de les obres, i establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

2.2 Accedir a diverses manifestacions de la cultura literària en el marc d'un itinerari lector personal que enriqueixi, de manera conscient i sistemàtica, la identitat lectora pròpia, i compartir les experiències de lectura pròpies amb l'ajuda d'un metallenguatge específic.

2.3 Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb l'ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en què es facin servir les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

3.1 Comparar dos textos literaris o un fragment literari i una obra artística argumentant oralment o per escrit els elements de semblança i contrast, tant pel que fa a aspectes temàtics i de contingut, com formals i expressius, atenent també els seus valors ètics i estètics.

3.2 Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal i que mostrin la implicació i la resposta personal com a lector o lectora, al voltant d'una qüestió que estableixi vincles argumentats entre els clàssics de la literatura universal objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques d'ahir i d'avui, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics.

8. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Descriure les evidències que configuren el sistema de qualificació i la ponderació de cadascuna d'elles per tal de calcular la qualificació final dels alumnes en cadascuna de les avaluacions.

Avaluació trimestral	Taques d'aula, activitats de les unitats, treballs cooperatius – 25% Parcial (sobre una obra) – 30 % Globalitzant (sobre una obra més preguntes de maduresa sobre tots els continguts de l'avaluació) – 40% Actitud – 5%
Aclariments	El sistema d'avaluació serà el mateix durant els tres trimestres. L'examen parcial serà en data de previ avís i inclourà un tema. El temari d'examen s'avisarà el dia que s'informi de la data de l'examen. Tindrà una durada d'una hora. L'examen globalitzant inclourà el temari donat des del parcial, influint exercicis de maduresa sobre tot el temari donat durant el trimestre. Es farà en una data i hora indicades quan es doni el calendari de globalitzants del trimestre, i tindrà una durada d'una hora i mitja. L'actitud es puntuarà en base al comportament diari, tenint en compte l'atenció, la participació i l'interès que l'alumne mostri a l'aula. Cada 5 retards acumulats es baixarà un punt de la nota final del trimestre. Per tal d'aprovar el curs és necessari que la nota de cadascun dels trimestres sigui igual o superior a 4 i que la suma de les notes dels tres trimestres sigui igual o superior a 15. A les activitats d'avaluació escrites s'aplicarà un descompte per faltes de llengua escrita (faltes d'ortografia, error lèxic, de morfologia o de sintaxi) de 0,1 punts (amb un límit de 2 punts). ELS ALUMNES AMB DISLÈXIA DIAGNOSTICADA SE'LS APLICARÀ LA NORMATIVA DEL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT QUE DIU: - Cal fer un recompte de totes les faltes d'ortografia, error lèxic, de morfologia o de sintaxi, però només es descomptarà una tercera part.

9. CRITERIS DE RECUPERACIÓ

Descriure els aspectes que es tindran en compte per tal de recuperar l'àrea o matèria en les avaluacions extraordinàries.

Al final de cada trimestre, i en el cas que la matèria no hagi estat superada, hi haurà la possibilitat de recuperar la matèria mitjançant les següents dues activitats:

- Un treball amb activitats sobre els continguts treballats durant el trimestre.
- Una prova escrita de recuperació.

Per tal de considerar recuperada la matèria, cal obtenir una qualificació de 5 punts a partir dels següents càlculs:

- El treball pondera un 20% de la nota de recuperació, sempre i quan la nota sigui superior a 6 punts.
- La prova escrita pondera un 80% de la nota de recuperació, sempre i quan la nota sigui superior a 4 punts.

En cas que la matèria quedi recuperada, la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà de 5 punts.

La recuperació final al mes de juny consistirà únicament en un examen, en el qual l'alumne haurà de resoldre sèrie de preguntes en funció dels trimestres que hagi suspès, de manera que es tindrà l'opció de recuperar qualsevol dels tres trimestres.

En el cas que la matèria quedi recuperada, la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà de 5 punts en els trimestres recuperats.

A la convocatòria extraordinària, s'aplicaran els mateixos criteris amb l'única diferència que la nota que obtindrà l'alumne o alumna serà, exactament, la nota que hagi obtingut de fer la mitjana ponderada del treball i de la prova escrita.

10. MATERIALS I RECURSOS

Llistat de les fonts d'informació (bibliogràfiques, electròniques, audiovisuals, etc.) més importants per al conjunt de l'àrea o matèria.

Llibres de referència. Literatura Universal Lomloe. Casals.

Literatura Universal, Castellnou

Guies de lectura d'elaboració pròpia.

Llibres de lectura (cada alumne ha d'aportar el seu exemplar físic (de la biblioteca de l'escola, biblioteques públiques, biblioteques particulars o bé comprat).

